

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA1	Markrättigheter kan definieras som människors (individer och grupper) rätt att besitta, använda, få tillgång till, kontrollera och överföra mark. Formella markrättigheter innebär rätten att besitta, använda, få tillgång till, kontrollera och överlåta mark som härrör från och ges dokumenterad status enligt lag- och grundlagsbestämmelser. Formella dokument innehåller ofta en karta som visar gränser och det är viktigt att ha koll på huruvida registrerade markrättigheter är uppdaterade. Markrättigheter som baseras på sedvanerätt innebär rätten att besitta, använda, få tillgång till, kontrollera och överlåta mark som härrör från och upprätthålls av specifika sedvanerättsliga normer och praxis för ett samhälle, en familj, en stam, en klan eller ett annat socialt kollektiv. De kan vara oskrivna, ha social legitimitet och/eller utbredd social acceptans och följas av medlemmar av en lokal befolkning. I vissa jurisdiktioner kan sedvanerättigheter finnas registrerade hos myndigheterna, men oftast är det inte fallet, och därför är det inte säkert att gränserna för sedvanerättsligt markinnehav är fastställda.	https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/74f457f6-ddf7-44ec-87bb-fed991b978fc/Draft_Resettlement+Handbook_Disclosure_March132019_Final.pdf?MOD=AJPERES
FSA2	Lämpliga bevis är lagfarter eller andra officiella dokument som visar rättigheter att bedriva verksamhet i länder eller regioner där mark vanligtvis inte innehas genom gängse eller informella ägandeförhållanden. Om det inte finns detaljerade kartor och väldefinierade gränser bör grannar och lokala tjänstemän erkänna rätten att bruka marken. Alla tvister ska hanteras på ett kulturellt lämpligt, rättvist och skrymsamt sätt. Avgränsa din mark synligt för att undvika intrång från andra.	https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/74f457f6-ddf7-44ec-87bb-fed991b978fc/Draft_Resettlement+Handbook_Disclosure_March132019_Final.pdf?MOD=AJPERES
FSA3		http://www.oecd.org/corruption/Anti-CorruptionEthicsComplianceHandbook.pdf http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf
FSA4		
FSA5	Du måste se till att lämpliga sorter används och att kontaminering med bekämpningsmedelsrester, tungmetaller, näringsämnen, främmande föremål, stenar, djurdelar, fekalier eller bakterierester ligger inom de specificerade gränserna. Med utbildning syftar vi på någon av följande möjligheter: - Kurser på högskolenivå. - Utbildning som tillhandahålls av oberoende ackrediterade organisationer. - Utbildning från jordbruksrådgivare om integrerat växtskydd (IPM). - Handböcker eller information från ansedda källor.	
FSA6	Säkerhet: Ett HACCP-system (Hazard Analysis Critical Control Point) som omfattar följande kriterier: - Fysikaliska - Kemiska - Mikrobiologiska - Allergener En HACCP-plan krävs inte om du inte tillverkar produkter som är avsedda för livsmedel eller foder. Kvalitet: Till exempel: - Protokoll för skörd och efterskörd. - Produktspecifikationer, inklusive kvalitet och skick.	http://www.fao.org/3/Y1579E/y1579e03.htm
FSA6	Spårbarhet: Spårbarhetssystemet måste vara tillräckligt robust för att garantera livsmedelssäkerhet och -integritet i enlighet med relevant lagstiftning, branschriktlinjer och kundkrav.	
FSA8		
FSA10	Utvärderingen beaktar följande kriterier utifrån nuvarande situation och potentiell påverkan orsakad av förändrad markanvändning: - Historisk och nuvarande markanvändning - Rättsliga krav - Potentiella källor till föroreningar utanför jordbruket - Mängd, kvalitet och tillgång till vatten - Jordens egenskaper - Grödornas lämplighet - Klimatförändringar - Anställning och arbetsrätt	https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/8804e6fb-bd51-4822-92cf-3dfd8221be28/PS1_English_2012.pdf?MOD=AJPERES&CVID=jjVQIf
FSA10	Utvärderingen beaktar följande kriterier utifrån nuvarande situation och potentiell påverkan orsakad av förändrad markanvändning: - Luft-, vatten- och markföroreningar - Biologisk mångfald, inklusive HCV- och HCS-områden - Sällsynta, hotade och utrotningshotade arter - Rättigheter till mark- och naturresursanvändning - Besittningsrätt och konflikter - Historiska och arkeologiska platser av intresse - Annan möjlig påverkan på lokalsamhällen	
FSA11	Finns det ett avtal med berörda myndigheter om markförvaltning om marken till exempel omfattar ett särskilt bevarandeområde?	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA11	En verksamhetsplan är en formell redogörelse för målen med jordbruket och hur de ska uppnås. Planen kan innehålla: - Optimering av jordbruksprodukter - Avkastningsförbättringar (kvalitet, produktivitet) - Val av gröda - Marknadsstrategi Förvaltningsplanen kan tillämpas på en enskild gård eller flera gårdar under samma ledning.	
FSA14	Ingen del av din verksamhet får vara belägen inom 10 meter från vattendrag, inklusive avlopp, torra diken och markdränering. En tank eller ett fat måste omges av en sekundär inneslutningsstruktur (inneslutning). Inneslutningen måste - ha minst 110 % av tankkapaciteten - vara ogenomtränglig för olja och vatten (väggar, botten) - sakna dräneringsrör - innesluta alla delar av tanken - erbjuda möjlighet att låsa kranar och ventiler när de inte används - innehålla utloppsror som är permanent anslutna till primärtanken, som måste vara utrustade med självstängande och låsbara kranar eller ventiler Spillbränsle måste hanteras som farligt avfall (se FSA50).	
FSA15	Utbildning är avgörande för långsiktiga förbättringar inom många delar av hållbar produktion och lyfter fram till exempel juridiska aspekter, användning, förvaring, miljö, säkerhet och andra försiktighetsåtgärder. Utbildningsplanen måste visa att all obligatorisk utbildning uppdateras kontinuerligt och att ytterligare utbildning övervägs för att utveckla verksamheten ytterligare och förbättra jordbruket ur ett hållbarhetsperspektiv. Utbildning kan styrkas med certifikat, bevis på deltagande (registreringslistor) och/eller intervjuer med anställda. Mer information och vägledning finns i ILO-konventionerna C170 och C174.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312315:NO - https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312315:NO
FSA16	ILO-konventionen C174.	
FSA17	Medarbetare behöver tillgång till följande i nära anslutning till där växtskyddsmedel och andra farliga ämnen förvaras och används: - Omklädningsrum. - Nödduschar. - Ögonduschar. Särskilda tvättutrymmen för skyddsutrustning. Om skyddsutrustning av engångstyp används ställs inte samma krav på tvättutrymmen. Skyddsutrustning som kontaminerats av växtskyddsmedel måste tvättas separat från andra material och får aldrig tas in i bostads-, mat- eller sovutrymmen för tvätt eller lagning.	
FSA18	Till exempel: - Jordbearbetningsutrustning - Fordonsdäckens tryck - Motorservice - Underhåll av sprutmunstycken - Allmänna jordbruksredskap Detta gäller även manuella redskap och redskap som dras av djur.	
FSA19		
FSA20		
FSA21		
FSA22	Sorterna omfattar utsädes- och planteringsmaterial samt ympmaterial. Ett informerat val är ett val som kan ta något av nedanstående i beaktande: - Avkastning. - Sorternas sjukdomsresistens (resistens eller tolerans mot kommersiellt viktiga skadedjur och sjukdomar). - Anpassning till lokala klimatiska och geografiska förhållanden. - Markegenskaper och växtföljd. - Kundernas krav. - Skadedjurs-, sjukdoms- och ogrästryck. - Gödslingsbehov. - Vattenbehov. - Genetisk mångfald. - Inverkan på angränsande odlingsområden. - Rekommendationer från lantbruksrådgivare. - Resultat från försöksodling av olika sorter.	
FSA23	Allt inköpt planterings-/ympningsmaterial ska vara certifierat och du ska spara kopior av sundhetscertifikat och ISTA-certifikat (International Seed Analysis) om sådana finns tillgängliga. Du ska säkerställa kvaliteten på allt utsäde i förvaring genom att förhindra kontaminering med skadliga ogräs, skadedjur eller patogener. Exempel på förökningsmaterial är utsäde, sporer, sticklingar och rotstockar. Hög kvalitet innebär att källan till materialet kan garantera god överlevnad och grobarhet samt homogena egenskaper.	
FSA24	Se FSA23. Exempel på detta är utsäde, sporer, sticklingar och rotstockar.	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA28	Målet är att försöka minimera tiden som bar jord exponeras, särskilt vid tillfällen då kraftiga regn väntas och risken för erosion ökar. Exempel på alternativ: - Mellangrödor. - Gräsremsor. - Behålla huvudgrödan så länge som möjligt. - Plantera flera arter mellan årliga grödor. - Buffertremsor. - Skörderester. - Täcka med kompostmaterial. - Ogräs (icke-konkurrerande). Icke-inhemska arter av täckgrödor bör undvikas i fleråriga system.	
FSA28	Jordar med låg andel organiskt material tenderar att ha låg vattenhållande förmåga, låg halt av näringsämnen och låg biologisk mångfald, vilket ofta resulterar i relativt knapphändiga skördar. Du kan öka innehållet av organiskt material genom att tillsätta skrymmande organiskt material, till exempel: - Stallgödsel (FYM). - Gröngödsel/täckgröda. - Kompost, vermikompost. - Skörderester. - Organiskt komposttäckningsmaterial.	
FSA28	Målet är att skapa ett hälsosamt och fungerande markecosystem med en komplett uppsättning arter, inklusive svampar, bakterier och maskar. Till exempel: - Bevara betesmark. - Begränsa användningen av herbicider och andra växtskyddsmedel. - Använda gödningsmedel med låg toxicitet och låg salthalt. - Öka markens organiska innehåll. - Optimera C:N-förhållandet, dvs. sträva efter minst 24:1. - Undvika vattenstress eller mättade markförhållanden.	https://ec.europa.eu/environment/archives/soil/pdf/soil_biodiversity_brochure_en.pdf
FSA29	Minskad markstörning förbättrar markstrukturen och minskar oxidationen av organiskt material, en process som orsakar utsläpp av växthusgaser. Markstörningar kan också öka risken för erosion. Exempel på metoder som används för att minimera markstörningar inkluderar: - Ingen jordbearbetning (där det är möjligt). - Bevarande jordbearbetning. - Bevara betesmarker. - Växtföljd med träd (marktäckning). - Växtföljd med betesmark. - Träd eller andra fleråriga grödor.	
FSA29	Om risken för jorderosion inte bedöms som obetydlig måste åtgärder vidtas för att hantera risken. Översta jordlagret eroderas, vilket leder till att jord med god närings- och vattenhållande kapacitet går förlorad. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sluttande fält och områden där jorden är exponerad. Åtgärder för att begränsa erosion: - Följa konturerna vid markberedning. - Använda terrassering. - Använda fånggrödor. - Behålla levande rötter i jorden. - Minimera jordbearbetningen. - Använda vindskydd. - Inkludera träd i jordbruksproduktionen.	
FSA29	Kompakterade jordar motverkar rotpenetration och begränsar därmed grödomas tillväxt och utveckling, vilket gör dem mer känsliga för torka. Även om djur och människor kan orsaka betydande markkompaktering orsakas de allvarligaste problemen av jordbruksmaskiner.	
FSA29	En bra plan för grönvattenhantering minskar risken att vattenmättnaden når skadliga nivåer och kan förbättra: - Jordstruktur. - Skördeutfall. - Marktillgänglighet. - Arbetseffektivitet och energiåtgång. - Miljöpåverkan. När du planerar en strategi för vattenhållande kapacitet bör du ta hänsyn till: - Jordtyp: lätta jordar är mer genomsläppliga än tyngre jordar. - Organiskt innehåll: en allmän minskning av halterna av organiskt material i jordar gör dem mer känsliga för vattenmättnad. - Markens profil.	
FSA32	Alla gödningsmedels- och gödselkällor, inklusive jordförbättringsmedel som används för att förbättra markhålsan, ska förses med specifikation, det vill säga näringsinnehåll eller procentandel, nettovikt, tungmetallföroreningar (i tillämpliga fall) och säkerhetsdatablad (i tillämpliga fall). Gödningsmedel och gödsel används effektivt och skadar inte miljön	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA33	Registren kan omfatta följande: - Plats. - Typ av gröda. - Appliceringsmetod. - Datum för applicering. - Produktens handelsnamn. - Sammansättning. - Produkt. - Mängd produkt som används per area. - Operatörens namn.	
FSA35	Säkerställ en balanserad tillförsel av viktiga näringsämnen med hänsyn till både naturligt tillgängliga källor och specifika produkters egenskaper. Välj gödningsmedel som ger en balanserad tillförsel av viktiga näringsämnen utifrån gröda, tillväxtstadie, kostnad och klimatförhållanden, utan att äventyra markens tillstånd. Till exempel: - Undvik jordtoxicitet eller hög salthalt. - Undvik ytapplicering när det regnar. - Använd stabiliserat kväve eller kvävehämmare. - Använd flytande sammansättningar eller lösningar.	
FSA35	Ta med resultat från jordprov och andra aktuella näringskällor, t.ex. inkorporering av skörderester, när du utvärderar grödans behov av näringstillförsel (organisk, syntetisk). Beakta följande: - Grödans behov/växternas efterfrågan. - Optimering av organiskt material. - Växtföljd. - Variabel dosering eller teknik. - Användning av NUE- eller MRTN-beräkningar.	
FSA35	Ge grödan växnäring när den behöver det. Ta hänsyn till ineffektivt upptag och potentiella utsläpp till miljön. Till exempel: - Ändra N:P:K-förhållandena baserat på grödans stadium. - Verifiera näringsupptaget med bladanalys. - Undvik ytapplicering när det regnar. - Dela upp doseringen.	
FSA35	Tillför näringsämnen där grödan kan ta upp dem och undvik ineffektivitet och utsläpp till miljön. Till exempel: - Applicering nära eller i rotzonen. - Använd teknik för exakt placering. - Undvik ytapplicering när det regnar. - Dela upp doseringen.	
FSA37	Partier med oorganiska gödningsmedel ska vara tydligt märkta för att säkerställa att det som används i det aktuella jordbruket har rätt sammansättning och kommer från en tillförlitlig källa. Märkningen ska omfatta följande: - Identifiering av produktkategori och skillnaden mellan sammansatta, blandade och belagda gödningsmedel. - Mängd (i vikt eller volym). - Relevanta tekniska egenskaper hos oorganiska gödningsmedel (makro- och mikronäringsämnen). - Identifieringskod för partiet. - Riktlinjer för säker hantering (bestämmelser i CLP-lagstiftningen, i tillämpliga fall) och användning (inklusive eventuell begränsning av användningen i enlighet med medlemsstaternas bestämmelser). - Ett meddelande om produktens lämplighet – eller olämplighet – för specifika växtgrupper (i förekommande fall). - Tillverkarens eller importörens namn och adress. - Produktens handelsnamn. - Rekommenderade förvaringsförhållanden. - Rekommenderad sista förbrukningsdag (utgångsdatum).	
FSA37	Både oorganiska och organiska gödningsmedel (t.ex. stallgödsel) måste förvaras på ett sätt som ser till att näringsberikat vatten inte tillåts förorena vattendrag eller grundvatten, vare sig direkt genom marken eller genom avlopp och infiltrationsbäddar. Oorganiska gödningsmedel ska förvaras i enlighet med det säkerhetsdatablad som tillverkaren har tagit fram för produkten. Gödningsmedelslager och förvaringsplatser, inklusive otäckta förvaringsutrymmen, måste uppfylla minimikraven för att förhindra korskontaminering med växtskyddsmedel och andra farliga material och måste skyddas från direkt solljus, höga temperaturer, frost och regn.	https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/268691/pb13558-cogap-131223.pdf https://www.gov.uk/government/publications/secure-your-fertiliser/secure-your-fertiliser

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA37	Jordbrukets spridningsmetoder måste förhindra förorening av ytvatten från vattendrag, avlopp och avrinning från bevattningssystem, vanligtvis genom att införa buffertzoner (områden där inga gödningsmedel eller stallgödsel sprids).	
FSA38	Växtskyddsmedlet måste ha registrerats av ett myndighetsorgan och vara specifikt lämpat för avsedd gröda. Extrapolering: Processen genom vilken ett godkänt växtskyddsmedel i ett land eller för en gröda kan godkännas av ett annat land eller för en annan gröda. Denna praxis förekommer i vissa länder som inte har något eget system för test av bekämpningsmedel utan förlitar sig på andra länders system. Detta är också praxis när det gäller godkännandet av växtskyddsmedel för en ny eller begränsad gröda, och innebär att en gröda som liknar en annan som redan har godkänts läggs till i listan över godkända grödor. I båda fallen måste ett myndighetsorgan bevilja det nödvändiga tillståndet.	
FSA39		
FSA40	Om du känner till slutanvändarens kunder eller land ser du till att lämpliga växtskyddsmedel används och att de uppfyller marknadens MRL-krav.	
FSA41		
FSA42	Anledningen till varför ett visst växtskyddsmedel används kan vara lämplighet för gröda och målorganism, program för hantering av resistens och/eller miljörådgivning på etiketten. Register bör innehålla följande: - Den licensierade källan till växtskyddsmedlet. - Orsak till besprutning. - Uttöjande faktor för besprutning (åtgärdströskel eller annat). - Namn på sammansatt produkt. - Aktiv ingrediens. - Koncentration av aktiv ingrediens i sammansatt produkt. - Total mängd sammansatt produkt som används. - Produktmängd som används per besprutad area. - Typ av spruta/appliceringsutrustning. - Väderförhållanden, särskilt vind (riktning). - Datum, skördeintervall och tillåtet skördedatum.	
FSA43	Användning av växtskyddsmedel ska uppfylla lagstadgade krav för specifik gröda, högsta tillåtna totala dos samt tidpunkt och senaste tidpunkt för applicering enligt vad som anges på växtskyddsmedlets etikett eller genom godkännande av en utvidgning av användningsområdet. Iakttag försiktighet om godkännande av växtskyddsmedel sker genom extrapolering, eftersom uppgifter på växtskyddsmedelsmärkningen inte alltid respekteras eller revideras av behörigt organ.	
FSA43		
FSA43	En period med tillträdesbegränsning är tiden mellan applicering av växtskyddsmedel och tidpunkten då det återigen är tillåtet att beträda området. Perioder med tillträdesbegränsningar upprättas för att begränsa exponeringen av jordbruksarbetare och besökare för kemikalierester. Information om perioder med tillträdesbegränsningar anges på växtskyddsmedlets etikett, men undantag kan tillämpas av lokala myndigheter. Ansvariga måste visa att jordbruket uppfyller kraven på perioder med tillträdesbegränsningar genom till exempel skyltning, kommunikation till medarbetare och övriga samhället (om tillämpligt).	
FSA43	Intervall före skörd är kortast möjliga tid mellan applicering av växtskyddsmedel och tidigaste tillåtna skördedatum för beaktande av gränsvärden för rests substanser. Intervall före skörd måste utvidgas utifrån märkningsrekommendationerna för växtskyddsmedel om destinationsmarknadens eller kundens gränsvärden för rests substanser är lägre. Det tidigaste tillåtna skördedatumet är det datum då alla appliceringar och tillhörande intervaller före skörd har beaktats. Iakttag försiktighet om ett växtskyddsmedel har godkänts genom extrapolering, eftersom intervall före skörd för växtskyddsmedlet inte alltid revideras av behörigt organ. Ansvariga på jordbruket måste visa hur intervaller före skörd tillämpas, t.ex. spridningsregister.	
FSA44	Ej avsedda grödor, arter eller områden är de som inte är föremål för växtskyddsåtgärder. Lämpliga åtgärder kan omfatta följande: - Buffertremsor eller naturliga buffertzoner. - Häckar. - Applicering under goda väderförhållanden. - Val av rätt munstycke och vattenvolymer. - Undvik att applicera nära byggnader. - Undvik att applicera nära vattendrag. - Undvik att applicera nära vattensamlingar. - Undvik att applicera under pollinering. - Undvik att applicera nära eller i buffertremsor eller naturliga buffertzoner eller skyddade områden.	
FSA45	Personlig skyddsutrustning måste vara ändamålsenlig utifrån de faror som anges i respektive säkerhetsdatablad för olika växtskyddsmedel och andra farliga ämnen.	
FSA46	Se FSA45.	
FSA46	Se FSA45.	https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/268691/pb13558-cogap-131223.pdf
FSA46	Undvik att blanda växtskyddsmedel nära avlopp, sluttningar, i närheten av vattendrag, högttrafikerade och skyddade högttrafikerade områden. Använd bärbara dropptråg.	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA47	Exempel på utrustning: sprutor, personlig skyddsutrustning, mätutrustning. Om tillämpligt ska tomma, rengjorda växtskyddsbehållare förvaras, märkas, hanteras och bortskaffas på lämpligt sätt i enlighet med kraven i eventuella officiella insamlings- och bortskaffningsprogram. Om program saknas används en bortskaffningsmetod som överensstämmer med gällande lagstiftning och som undviker exponering av människor och förorening av miljön.	
FSA48	Ansvarig person kan vara antingen jordbrukaren själv eller utsedd jordbruksförvaltare. Med utbildning syftar vi på någon av följande möjligheter: - Kurser på högskolenivå. - Utbildning som tillhandahålls av oberoende ackrediterade organisationer. - Utbildning av växtodlingsrådgivare med anknytning till IPM. - Handböcker eller information från välrenommerade källor. Kvalificerad rådgivning kan grunda sig på kunskaper om följande: - Visuella inspektioner som tar ekonomiska trösklar för förekomst av skadedjur/sjukdomar/ogräs i beaktande. - Väderprognoser. - Elektroniska system. - Lokal kunskap. Om det finns tillgängligt och är relevant rekommenderar vi att du ansluter dig till ett nationellt program för integrerat växtskydd med certifiering. (Se även vägledande information för FSA48.)	
FSA48	Användning av biologiska, fysikaliska och andra icke-kemiska metoder för att förebygga, övervaka och bekämpa sjukdomar, ogräs och skadedjur är att föredra framför kemiska metoder om de ger tillfredsställande bekämpning. Metoderna omfattar följande: - Växtföljd. - Odlingstekniker. - Använda resistent/oleranta sorter och standardiserat/certifierat utsäde/plantmaterial. - Tillämpa balanserad näringsförsörjning, kalkning och bevattnings-/dräneringsmetoder. - Hygienåtgärder (t.ex. rengöra maskiner, redskap och utrustning). - Skydda och stärka viktiga nyttoorganismer. - Övervaka skadliga organismer. Tillämpningen av växtskyddsmedel måste - baseras på övervakningsdata - vara så riktad som möjligt för att minimera risken att en population av skadliga organismer utvecklar resistens och för att upprätthålla växtskyddsmedlen verkansgrad	
FSA48		
FSA48	Fokusera på utvalda och riktade appliceringar snarare än breda och generella appliceringar. Använd också andra åtgärder som förhindrar onödigt exponering, dvs. ytterligare användningsbegränsningar utifrån risk utöver rekommendationerna på etiketten. På så sätt skyddar du människor och miljö ytterligare.	
FSA49	Använd system för övervakning av grödor och register som visar att alla icke-kemiska kontrollåtgärder har vidtagits, t.ex. - val av sjukdoms- och skadedjursresistent gröda/sort - användning av växtföljd - mekaniska och fysiska metoder för växtodling (mekanisk, ogrärensning, trimning och beskärning) - biologiska åtgärder för skadedjursbekämpning och - lämpliga gödslings- och bevattningsmetoder. Registren hänvisar till fastställda tröskelvärden för skadedjur, sjukdomar och ogräs, varningar för tröskelvärden och lokala väderförhållanden. Berättigande ingår i registren för skördeövervakning och växtskyddstillstånd. Godkännande ska göras av en kvalificerad källa.	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA50	Visa att alla antagningar för förvaring av avfall har genomgått en riskbedömning utifrån följande: 1. Förvaringsplats (t.ex. avstånd från bostäder, vattenkanaler och naturskyddsområden) 2. Behöver förvaringsplatsen säkras? 3. Förvaringskapacitet 4. Är förvaringsutrymmet lämpligt för att innesluta avfallet? 5. Avfall förvaras åtskilt (t.ex. farligt från icke-farligt, avfall lagras inte tillsammans med sådant som inte är avfall) 6. Rutiner finns på plats för att begränsa spill För farliga material gäller dessutom följande: 1. Bekämpningsmedel och annat oorganiskt avfall som inte är återvinningsbart, inklusive kemiska och giftiga ämnen, bränns inte utan hanteras enligt lokala bestämmelser och riktlinjer. 2. Använda behållare som har innehållit farliga ämnen, t.ex. växtskyddsmedel och antimikrobiella medel, kasseras på ett korrekt sätt och används aldrig för förvaring av vatten, livsmedel eller foder. 3. Farliga material omhändertas på ett sätt som undviker förorening av mark och vatten. Om lagstiftningen tillåter kan överskott och tvättvatten från jordbrukskemikalier appliceras på en obehandlad del av grödan, så länge den rekommenderade dosen inte överskrids och register upprättas på samma sätt som för en normal applicering. Avfallshanteringsföretag, lokala myndigheter eller återvinningsföretag är mer benägna att ta emot avfallsmaterial från välskötta förvaringsplatser. Avfall kan omfatta följande: - Föråldrade gödningsmedel och bekämpningsmedel samt tomma behållare. - Plast-, pappers- och metallavfall. - Bränsle- och oljerester. - Kadaver (i händelse av blandjordbruk). - Utrustning och maskiner som inte behövs. Med farligt avfall avses följande: - Föråldrade rester av bekämpningsmedel och behållare. - Avloppsvatten. <i>Andra kemiska och giftiga ämnen, t.ex. tungmetaller, polycykliska kolväten (PAH), veterinärmedicinska</i>	
FSA51	Ta följande i beaktande: - Förebygga avfall. - Minska avfall. - Återbruks- och återvinningsalternativ som redan finns och de som undersöks. - Möjligheter till energiåtervinning. - Bortskaffa annat avfall. Avfall är ämnen eller föremål som en innehavare gör sig av med, avser att göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med (Europeiska kommissionen). Aspekter att ta hänsyn till: - Papper och kartong. - Plast. - Glas. - Metall. - Fett och olja. Exempel på återbruk: - Behandla timmer med gammal olja. Vid upphandling ska hänsyn tas till begränsningar i fråga om användning och återvinning vid slutet av livscykeln. Det som inte kan återanvändas eller återvinnas på grund av kommunala begränsningar måste kasseras eller grävas ned på ett säkert och ansvarsfullt sätt.	
FSA52	Om du låter skörderester ligga kvar hjälper du till att hålla ihop jorden och täcker ytan med ett lager som släpper igenom vatten, men som minskar vattenflödet och avrinningen och ger en bra källa till kol som förbättrar både markstruktur och näringsinnehåll. Aspekter att ta hänsyn till: - Skörderester. - Skördeförluster. - Gallringsrester av organiskt material. - Förluster efter skörd. - Biprodukter. Exempel på återbruk: - Kompostering. - Jordförbättring. - Djurfoder. - Energi, t.ex. briketter av biomassa, ved. - Biogasproduktion (anaerob). - Användning av fibrer för byggnadsändamål. Förstör organiskt material om det finns risk för överföring av sjukdomar. Detta måste motiveras och dokumenteras. Kontaminering kan undvikas genom att ta bort angripet eller sjukdomsdrabbat växtmaterial från fältet eller genom att finfördela och gräva ner det i jorden samt desinficera beskärnings- och spridningsutrustning.	https://www.wrap.org.uk/sites/files/wrap/Food_Waste_Reduction_Roadmap_Grower_guidance_for_hand-harvested_crops.pdf https://www.wrap.org.uk/sites/files/wrap/Food_Waste_Reduction_Roadmap_Grower_guidance_for_machine-harvested_crops.pdf

KOD	Vägledande information	Guidance Links
	Grönt vatten är vår största sötvattenresurs och grunden för regnbevattnat jordbruk. Grönt vatten är den nederbörd på land som inte rinner av eller fyller på grundvattnet utan lagras i marken eller vegetationen (vattenhållande kapacitet). Följande åtgärder optimerar användningen av grönt vatten: - Använda konturering eller terrassering. - Undvika ytavrinning. - Förbättrad infiltration.	
FSA53	- Förbättrad fukthållande förmåga. - Använda buffert- eller gräsremsor. - Använda marktäckare, komposttäckning eller skörderester. - Använda träd i produktionsområden. Tillämpning av ovanstående är begränsad i fuktiga regioner, där fokus sannolikt kommer att ligga på dränering. Den främsta möjligheten här är att förbättra förmågan till infiltration och att hålla kvar fukt.	
FSA55	Som kompensation för vattenbrist tillförs vatten från olika blåvattenkällor, till exempel vattendrag, floder, sjöar, reservoarer eller grundvattenförande skikt. För att säkerställa att inte för mycket vatten tillförs är det viktigt att följa gällande bestämmelser. Om uttagstillstånd krävs ska råd om uttag inhämtas från vattenmyndigheter eller en relevant konsult. Vattenuttagstillstånd, där sådana krävs, måste följas och finnas tillgängliga på begäran. I avsaknad av sådana krav måste hänsyn tas till samhällen nedströms för att säkerställa att de inte drabbas av vattenstress till följd av ditt jordbruk.	
FSA56		
FSA57	Bevattningssystemets kvalitet måste övervakas och hanteras vid behov för att undvika skador på grödor eller mark. Vattenkällor måste regelbundet analyseras avseende mikrobiologiskt, kemiskt och mineraliskt innehåll och åtgärder vidtas i enlighet med analysresultaten. En sådan analys kan göras för flera jordbruk som använder samma vattenkälla eller källor. För högriskgrödor, dvs. bladgrönsaker och andra grödor som äts råa, ska följande riktlinjer beaktas: - E. coli: ND - Fekala koliformer: ND För lågriskgrödor: - E. coli-bakterier: ≤ 1 000 cfu/100 ml - Fekala koliformer: ≤ 1 000 cfu/100 ml Kemiska och fysikaliska parametrar: Följande parametrar kan ha en potentiell inverkan på avkastningen. I avsaknad av relevant lagstiftning följer du specifika riktlinjer för grödor och bevattningssystem för toleransnivåer avseende följande: - Elektrisk ledningsförmåga (salthalt) - Vatteninfiltrationshastighet - Jontoxicitet, dvs. natrium, klorid, boron - Nitrat, sulfater - Bikarbonater - Alkalinitet och pH, dvs. 6,0 till 8,5 Frekvensen för vattenprovtagning ska genomgå en riskbedömning utifrån val av gröda och bearbetning samt vattenkälla/vattenkällor.	http://www.fao.org/3/T0234E/T0234E01.htm#ch1.2 https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/0470031344.a.p3
FSA58	Registren ska omfatta: 1. Datum för bevattning 2. Mängd vatten som används. 3. Typ av bevattningssystem som används. 4. Plats för användning/avsedd gröda. 5. Syfte med vattnet. 6. Vattnets ursprung (grundvatten, nederbörd, ytvatten, osv.) 7. Uppgifter om nederbörd Uppgifter ska finnas tillgängliga för de senaste fem åren.	
FSA59	Teoretiska vattenbehov för grödor kan användas för val av gröda och utformning av bevattningssystem. Lokala meteorologiska data kontra teoretiska data kan användas för att fastställa dagliga, högsta och totala bevattningsbehov. Mer sofistikerade verktyg, som jordtensimetrar, kan användas för att förbättra noggrannheten i den dagliga bevattningsplaneringen.	
FSA59	Tillgång: Valet av gröda bör baseras på vattentillgång och att grödans högsta tillfälliga vattenbehov kan tillgodoses med det aktuella bevattningssystemet utan att överskrida totala och lagliga gränser, om tillämpligt. Vattnets salthalt: Överväg vilken påverkan elektrisk ledningsförmåga (salthalt) kan ha på val av gröda, bevattningsmetod och ytterligare vattenbehov för att laka ut salter ur rotzonen, särskilt om det inte räcker med säsongsregn.	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA59	Bevattningsystemen bör genomgå regelbunden service och inspektion för att säkerställa att det inte förekommer överdriven tryckförlust på grund av läckage eller igensättningar. Det gäller även markförvaltningsmetoder där översvämningssbevattning eller andra former av ytbevattning används. Systemets utformning och val bör återspegla grödans behov och tillgången på vatten.	
FSA59	Design: När du utformar bevattningsystemet ska du ta hänsyn till högriskgrödor som vattnet kan påverka både direkt eller indirekt. Direkt påverkan på högriskgrödor innebär att du behöver provta vattnet oftare. Varaktighet: Bevattningsens varaktighet, som är en funktion av bevattningsutformningen, ska minimera eller förhindra att vatten läcker ut utanför grödans rotzon, såvida det inte sker i utlakningssyfte (kontroll av salthalt). Överväg kortare, mer frekventa bevattnings-scheman, särskilt för fritt dränerande, lätta (sandiga) jordar. Frekvens: Frekvensen måste vara lämplig, men får inte vara så sällsynt att den orsakar vattenstress i grödan. Faktorer som bevattnings-systemets kapacitet, val av gröda, vattenmängder, klimat och jordegenskaper avgör hur lång tid det ska gå mellan bevattningstillfällena.	
FSA60	Exemplet på gravatten: - Produkttvätt. - Tvätt av utrustning, inklusive kemisk sköljning. - Industriell bearbetning. - Avrinning från gödningsmedel och växtskyddsmedel. - Återspolning av bevattnings-system. - Köks- och kontorslokaler. Exempel på förebyggande åtgärder: - Gräsremsor. - Bufferremsor eller naturliga buffertzoner. - Gräsbevuxna slänter längs vattendrag. - Utformning och placering av gödnings- och växtskyddsmedelsförvaring. - Utspädning av återpolningsvatten före utsläpp. - Vattenreningsverk. Avloppsvatten måste, där så krävs, renas och överensstämma uppfylla relevant lagstiftning eller, om sådan saknas, WHO:s avloppsvattenstandarder, innan det återanvänds eller släpps ut. WHO:s riktlinjer för avloppsvatten: Om det saknas relevant lagstiftning följer du dessa riktlinjer: WHO: 5.5.9.0	https://www.gov.uk/guidance/rules-for-farmers-and-land-managers-to-prevent-water-pollution
FSA62	Svartvatten kan användas för bevattning och andra ändamål, men först efter omfattande och noggrann behandling för att avlägsna eller oskadliggöra skadliga patogener och bakterier. I behandlingsmetoderna används fysiska, biologiska och kemiska sätt att behandla fast och flytande organiskt och oorganiskt avfall. Olika typer av svartvattenbehandling omfattar: - Septiktankar. - Avloppsbrunnar. - Markbäddar. - Kemikalier. - Biorötare. - Komposteringstoaletter. - Återvinnings-system för svartvatten. Svartvatten avser inte gödsel från djur.	
FSA63	Primärskog/våtmark/torvmark: Områden helt utan eller med minimal påverkan från människor uppvisar samma mångfald, struktur och ekologi som hos äldre skogar. Naturlig påverkan från bränder eller stormar omvandlar inte primärskogar till sekundärskogar osv.	
FSA64	Skyddade områden omfattar nationalparker, naturreservat, biologiska korridorer, skogsreservat, buffertzoner eller andra offentliga eller privata områden för bevarande av biologisk mångfald. Om jordbruket ligger i närheten av sådana skyddade områden rekommenderar vi att du upprättar och upprätthåller buffertzoner. Zonerna bör bestå av permanent inhemsk vegetation med träd, buskar eller andra typer av växter för att främja biologisk mångfald, minimera eventuella negativa visuella effekter och minska spridningen av jordbrukskemikalier, damm och andra ämnen som kommer från jordbruks- eller bearbetningsverksamhet. Primärskog: Skogar helt utan eller med minimal påverkan från människor uppvisar samma mångfald, struktur och ekologi som hos äldre skogar. Naturlig påverkan från bränder eller stormar omvandlar inte primärskog till sekundärskog. Sekundärskog är all skog som inte är primärskog.	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA65	Om din mark angränsar till vattendrag eller skyddade områden rekommenderar vi att du upprättar och upprätthåller naturliga buffertzoner. De här naturliga buffertzonerna ska bestå av permanent inhemsk vegetation med träd, buskar eller andra typer av växter som främjar biologisk mångfald, minimerar eventuella negativa visuella effekter och minskar spridningen av jordbrukskemiater, damm och andra ämnen från jordbruks- eller bearbetningsverksamhet. Naturliga buffertzoner får endast utsättas för mycket begränsad påverkan eller ingen påverkan alls. Om vattendrag eller skyddade områden inte finns på eller i anslutning till din mark identifierar du alternativa prioriterade områden som kan dra nytta av skydd eller återställande av livsmiljöer. Storleken på naturliga buffertzoner avgörs av många faktorer, t.ex. marktäckning och lutning, men bör i allmänhet vara minst tre meter breda eller följa definitionen i relevant lagstiftning.	
FSA69	Till exempel: - Utbildning och medvetenhet för medarbetare. - Utbildning och medvetenhet i samhället. - Stöd till lokala naturvårdsprogram. - Jordbrukssäkerhet.	
FSA70	Internationella naturvårdsunionen (IUCN) beskriver invasiva arter som "djur, växter eller andra organismer som människan introducerar på platser utanför deras naturliga utbredningsområde, där de etablerar och sprider sig, vilket påverkar lokala ekosystem och arter negativt."	http://www.iucngisd.org/gisd/ http://www.issg.org/database/welcome/
FSA71	Eld bör inte användas vid markberedning eller för att bli av med skörderester på grund av faran för arbetare och närliggande samhällen. Bränder kan också vara svåra att hantera, de kan sprida sig till andra områden och förstöra organiskt material i marken samt flora och fauna. Om bränning är ett lagstadgat krav krävs ett noggrant utförande med hjälp av brandgator och andra kontrollåtgärder för att förhindra att elden sprids till andra områden och för att skydda arbetare och samhället.	
FSA72	En granskning av utsläpp till luft innefattar en detaljerad lista över utsläpp och deras källor. När du förbereder en inventering av utsläpp till luft ska du försöka inkludera utsläpp från alla processer, sidoverksamheter och utrustning under rutinemässig och icke-rutinemässig verksamhet. Exempel på luftföroreningar: - Förvaring av avfall. - Förvaring och spridning av gödsel. - Användning av växtskyddsmedel. - Förbränning av rester från grödor och annat växtmaterial. - Damm från skörd, odling eller transport. - Avgaser från maskiner. Genomför en riskbedömning för att avgöra vilka källor som utgör ett problem. Ta hänsyn till samhället och bekräfta om nuvarande begränsningsåtgärder är tillfredsställande. Exempel på begränsningsåtgärder: - Planera verksamheten för att minimera störningar. - Undvik trafik vid rusningstid. - Undvik att gödsla vid blåsiga förhållanden. - Informera allmänheten om gödselspridning. - Informera allmänheten om gödningsstillfällen.	
FSA73	Du känner till jordbrukets grundläggande energibehov, antingen direkt (inklusive för hushållsändamål) eller indirekt (t.ex. genom att anlita ett företag som utför jordbrukstjänster), vilket krävs för att ta fram en plan för att minska energiförbrukningen och förbättra energieffektiviteten. Följande måste utvärderas för att skapa en energihanteringsplan: - De viktigaste användningsområdena för energi. - Energikällor. - Använd energi. - Konsekvenserna av energianvändning i form av luftföroreningar och utsläpp av växthusgaser.	
FSA73	För att optimera effektiviteten i energianvändningen bör du tänka på följande: - Möjliga energibesparingsåtgärder. - Uppgradering och byte av maskiner som är ineffektiva ur energisynpunkt. - Hur medarbetare på jordbruket säkerställer att lämpliga maskiner och utrustning används för att utföra uppgifter. Exempel: - Regelbunden fordonsservice. - Kalibrering av utrustning. - Lämplig traktor används för jobbet. - Minimera spårning på fältet. - Låga koldioxidutsläpp från nya jordbruksfordon. - Låg specifik bränsleförbrukning. - Använda ett så lågt varvtal som möjligt. - Välja rätt däcktryck. - Planera arbetet för att minimera resor. - Skonsam jordbearbetning. - LED-belysning. - Energieffektiva spisar. - Bevattningsystem med gravitationsmatning.	

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA76	Kopior av dokumentation som krävs enligt lag, till exempel pass, ID, dokumentation som intygar rätten att arbeta, arbetstillstånd osv. förvaras på jordbruket eller, i förekommande fall, hos rekryteringsbyrån. Originalhandlingar får inte undanhållas. Rekryteringsbyråer behöver ett officiellt tillstånd för att bedriva verksamhet.	
FSA77	Det omfattar följande: 1. Jordbruket (eller rekryteringsbyrån eller arbetskraftsleverantören om relevant) kräver inte avgifter från arbetarna för arbetet de erbjuds som innebär att de hamnar i skuld till jordbruket (eller byrån), tvingas arbeta för jordbruket (eller rekryteringsbyrån) eller hindras från att lämna på grund av skulden. 2. Jordbruket håller inte inne någon del av en medarbetares lön, förmåner, egendom eller dokument (t.ex. identitetskort och resehandlingar) för att tvinga medarbetaren att fortsätta arbeta. 3. Medarbetare får lämna jordbruksområdet efter avslutat arbetspass. 4. Jordbruket (eller rekryteringsbyrån om relevant) deltar inte i eller tillåter människohandel eller någon annan form av modernt slaveri. [Referens: ILO-konventionerna C29 och C105]	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312174:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312250:NO
FSA78		https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312240:NO
FSA79	Det omfattar att ge arbetstagarna tydlig information om ersättningen de får för sitt arbete och anställningsvillkoren. ILO-konvention C110.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312240:NO
FSA80	Med fast anställda och tillfälligt anställda avses alla anställda som anställs direkt eller via underleverantörer. Inga anställda ska utsättas för fysiska, sexuella, psykologiska eller verbala trakasserier, övergrepp eller andra former av hot. Diskriminering på grund av kön, etnisk bakgrund, nationellt ursprung, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, graviditet, medlemskap i arbetstagarorganisation eller politisk tillhörighet är strängt förbjuden när det gäller anställningsavtal, ersättning, utbildning, befordran, uppsägning eller pensionering. ILO-konvention C100.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312245:NO
FSA81	ILO-konventioner: C001 och C014. Det totala antalet arbetade timmar under en sjudagarsperiod (grundtid + övertid) får inte överstiga 60 timmar, förutom i undantagsfall - då det är tillåtet enligt lag - då det är tillåtet enligt kollektivavtal - om lämpliga skyddsåtgärder har vidtagits. Dessutom måste arbetsgivaren intyga att exceptionella omständigheter föreligger, t.ex. säsongsmissiga toppar i produktionen, olyckor eller nödsituationer.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312146:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312159:NO
FSA82	Skydd och logi för raster behövs om det finns risk för exponering för obehagliga väderförhållanden (t.ex. värme, kyla, kraftiga vindar, kraftigt regn) eller för att förhindra exponering för faror, som rester från besprutning. Skyddet kan vara träd eller fordon, men om de inte räcker till ska jordbruksansvariga överväga att använda flyttbara skydd eller vindskydd. I områden där förhållandena kan vara extrema, eller där det finns allvariga risker på grund av andra faktorer, som till exempel blixtnedslag, kan det vara mer önskvärt att överväga att anpassa arbetsskiften och att tillhandahålla adekvat skydd. När det är möjligt ska anställda ha tillgång till sanitära anläggningar och möjlighet att tvätta händerna efter toalettbesök eller innan de äter. Minimikravet är en kanna med rent vatten och tvål. Rent dricksvatten måste finnas tillgängligt och vara lättillgängligt för de anställda. WHO:s kvalitetsparametrar för dricksvatten: E. coli: ND Fekala koliforma bakterier: ND Klor eller andra rester av desinfektionsmedel: ≤ 0,5 mg/L pH: 6,5–8,5 Natrium: ≤ 20 mg/l Nitrater: ≤ 10 mg/l Sulfater: ≤ 250 mg/l Grumlighet: ≤ 5 NTU	https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/drinking-water-quality-guidelines-4-including-1st-addendum/en/ ILO Convention C120 https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312265 ILO Recommendation R192 https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R192

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA83	Övertidsarbete är frivilligt och endast tillåtet om - det begärs i god tid - det kompenseras i enlighet med nationell lagstiftning, kollektivavtal och bestämmelserna i relevanta ILO-konventioner. Om lagstiftning saknas betalas övertid enligt minst 1,5 gånger den ordinarie lönenivån. - det inte innebär en ökad risk för hälsa och säkerhet. Olycksfallsfrekvensen under övertidsperioder måste övervakas och övertiden minskas om olycksfallsfrekvensen är högre under övertidsarbete än under ordinarie arbetstid. - de anställda har tillgång till säker transport hem efter arbetet. - arbetsveckan inte överstiger 60 arbetstimmar totalt. Exceptionella omständigheter som endast gäller för jordbruk: I undantagsfall, när det finns risk för att skörden går förlorad och under en period på högst 12 veckor per år, får övertiden uppgå till totalt 24 timmar per vecka och anställda får arbeta högst 21 dagar i följd. - de anställda har minst 30 minuters rast efter högst sex timmars sammanhängande arbete och minst 10 timmars sammanhängande vila under en 24-timmarsperiod - en förteckning över antalet ordinarie timmar och övertidstimmar upprättas för varje medarbetare. ILO-konvention: C001. Se FSA84.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312146:NO
FSA84		https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312240:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312276:NO
FSA85		https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312240:NO
FSA86	Anställningsbevisen ska innehålla uppgifter om rätt till ledighet och hur mycket ledighet som tagits ut. Betald ledighet: ILO:s konvention C132. Föräldraledighet: ILO:s konvention C183. Sjukfrämån: ILO:s konvention C130.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312277:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312328:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312275:NO
FSA90	Föreningsfrihet innebär att anställda har rätt att bilda och ansluta sig till organisationer efter eget val utan föregående tillstånd eller inblandning. Förhandlingar mellan arbetsgivare och en grupp anställda om arbetsvillkor betraktas som kollektivförhandlingar. Referens: ILO:s konventioner C87, C98 och C135.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312232:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312280:NO
FSA91	Arbetsdagarrepresentation: ILO:s konvention C098. Kollektiva förhandlingar: ILO:s konvention C154.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312243:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312299:NO
FSA92	ILO:s konvention C111.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312256:NO
FSA93	Klagomål och missförhållanden (inklusive klagomål som rör sexuella övergrepp, tvång eller hot) måste utredas skyndsamt, utan partiskhet och utan att personen som framfört klagomålet utsätts för repressalier. För ett snabbt beslutsfattande bör en tidsram ingå som alla parter som är ansvariga för processen ska följa. Processen och besluten som fattas måste följa ett opartiskt och rättvist tillvägagångssätt som inte gynnar enskilda personer och som leder till godtagbara lösningar och åtgärder sett till ärendets allvarlighetsgrad. Anställda ska känna till och ha tillgång till information och förfaranden för inlämning av klagomål och förslag som hanteras konfidentiellt och inte leder till repressalier. Det ska också finnas en funktion där detta kan göras anonymt för att skydda medarbetarna. ILO-rekommendation R130.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312468:NO

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA94	Utbildningsplanen och dokumentation av medarbetarutbildning måste visa att utbildningen är kontinuerlig och tillhandahålls för att bibehålla och revidera kompetens samt anställa nya arbetstagare som säkerställer att viktig kompetens och kunskap inte går förlorad. Utbildningen kan vara i vilket format som helst, t.ex. e-utbildning, gruppaktiviteter eller enskilda rådgivningstillfällen. Utbildningsdokumentationen ska innehålla följande: - Ämne. - Utbildningsledare. - Datum. - Deltagarlista. - Närvarolista.	
FSA96	Ett barn är en person under 15 år. Det finns två undantag från den här definitionen (i enlighet med ILO 138): 1. Platser där den lokala minimiåldern för anställning, enligt lag, för arbete eller obligatorisk utbildning är högre. I dessa fall är den högre åldern tillämplig. 2. Om lokal lagstiftning fastställer en minimiålder på 14 år i enlighet med undantagen för utvecklingsländer enligt ILO-konvention 138 (vissa länder vars ekonomi och utbildningsväsen inte är tillräckligt utvecklat kan fastställa en lägsta ålder på 14 år). I det här fallet gäller den lägre åldern. ILO-rekommendation R052: Lägsta ålder (familjeföretag). Undantag görs för minderåriga som arbetar i familjeföretag, förutom när det gäller arbete som på grund av sin art eller omständigheterna under vilka det utförs, anses vara farligt för minderårigas fysiska, psykiska eller moraliska välbefinnande.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312283:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312390:NO
FSA97	När unga arbetstagare anställs är det viktigt att begränsa deras arbete under typiska vilotider (nattarbete) och se till att de inte utsätts för arbetsförhållanden som kan äventyra deras mentala, fysiska eller moraliska utveckling. ILO-konventionerna C077 och C182. Alla minderåriga, inklusive minderåriga som är involverade i familjeföretag, ska undvika följande: - Överdriven arbetsbelastning (max. 14 timmar per vecka). - Övertid. - Nattarbete. - Arbete som stör skolgången. - Arbete som påverkar välbefinnandet negativt. - Arbete som involverar ohälsosamma situationer. - Arbete med farliga ämnen. - Arbete med farlig utrustning. - Att lyfta eller bära för tungt.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312327:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312222:NO
FSA98	När unga arbetstagare anställs är det viktigt att främja deras utveckling genom att ge dem tillgång till utbildning, oavsett om det innebär att de går i skolan eller får undervisning i hemmet som en del av ett erkänt program.	
FSA99	Hälsorisker kan inkludera: - Användning/spridning av gödningsmedel eller kemikalier (jordbrukskemikalier eller andra). - Avfallshantering. - Användning av maskiner. - Arbetsförhållanden (t.ex. arbete på hög höjd). - Brand, översvämning, strömbrott, fryssning, avbrott i vattenförsörjningen. - Utformning och implementering av lager och verkstäder. ILO-konvention C155 och -rekommendation R194.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312300:NO https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312532:NO
FSA100	Utbildningarna kan handla om allmän hälsa eller farligt arbete: - Första hjälpen. - Arbetsförhållanden (t.ex. arbete på hög höjd). - Nöd- och olycksfallsrutiner. - Människors hälsa och hygien. - Andra arbetsrelaterade hälsorisker. - Användning av gödningsmedel eller kemikalier (jordbrukskemikalier eller andra). - Avfallshantering. - Användning av maskiner. Vi rekommenderar starkt att en representant för ledningen utses som ansvarar för genomförandet av programmet och att utbildningen dokumenteras. ILO-konvention C155.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312300:NO

KOD	Vägledande information	Guidance Links
FSA101	ILO-konvention C161.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312306:NO
FSA102		
FSA103	En olycka är en oplanerad händelse som resulterar i personskada eller egendomsskada.	
FSA105	Förfarandena ska identifiera följande: - Gårdens kartreferens och/eller gårdens adress. - Kontaktperson(er). - En aktuell lista med relevanta telefonnummer (polis, ambulans, sjukhus, brandkår, tillgång till akut sjukvård på plats eller med transportmedel, leverantör av el, vatten och gas). ILO-konvention C155.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312300:NO
FSA106	ILO-konvention C170. Medarbetare måste få fullständig information om riskerna och de förebyggande åtgärder som finns tillgängliga för att skydda deras hälsa. Medarbetare, i synnerhet sårbara personer eller personer med nedsatt immunförsvar, behöver inte utföra vissa arbetsmoment om risken, efter att säkerhetsåtgärder vidtagits, fortfarande är betydande. De får inte diskrimineras på grund av sitt beslut. Exempel på sårbara personer eller personer med nedsatt immunförsvar är minderåriga, gravida och ammande kvinnor samt personer som lider av kroniska sjukdomar eller sjukdomar i andningsvägarna.	https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO:12100:P12100_INSTRUMENT_ID:312315:NO
FSA107	Medarbetare ska ha tillgång till vatten under sina arbetsskift. Om den tillfälliga arbetsplatsen ligger långt från vattenkällan ska det finnas tillgång till vattenbärare. ILO-konvention C110 (plantagearbetare). ILO-rekommendation R164 (generella arbetare). WHO:s kvalitetsparametrar för dricksvatten: E. coli: ND Klor eller andra rester av desinfektionsmedel: ≤ 0,5 mg/L pH: 6,5–8,5 Natrium: ≤ 20 mg/l Nitrater: ≤ 10 mg/l Sulfater: ≤ 250 mg/l Grumlighet: ≤ 5 NTU Handtvätt: Lämpliga handtvättmöjligheter inkluderar säkert vatten, antibakteriell tvål och handtorkning. Anställda som arbetar på avlägsna eller tillfälliga platser måste kunna ta med sig dricksvatten och tvål.	https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/drinking-water-quality-guidelines-4-including-1st-addendum/en/ https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312255 https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R164
FSA108	Anställda och deras familjer som är inhysta eller inkvarterade på plats har säkra, rena och anständiga bostäder, med hänsyn tagen till lokala förhållanden. Plats och konstruktion: - Säker konstruktion i gott skick och placerad för att minimera påverkan från luftföroreningar och ytavrinning. - Skydd mot väder och extrema klimatförhållanden som översvämningar. - Används inte för att lagra farligt material. - Avskilt från arbets-/produktionsområden. Hälsa och hygien: - Tillgång till tillräckligt med säkert dricksvatten (se den vägledande informationen FSA 107) - Adekvata sanitära anläggningar och tvättmöjligheter. - Adekvata latriner med slutet avlopp eller gropar, sanitära anläggningar och anläggningar för avfallshantering. - Tillgång till hygienisk förvaring och beredning av livsmedel. Matlagning: - Matlagningssutrymmen med rökventilation. - Tillräcklig belysning (dagsljus och artificiell). - Skadedjursbekämpning: frånvaro av råttor, möss, insekter och ohyra, eller förhållanden som gynnar deras populationer, som kan orsaka sjukdomar eller bära parasiter som fungerar som sjukdomsvektorer. Komfort och anständighet: - Familjer med fast anställda som har barn erbjuds rum som ligger åtskilda från anställda som inte är familjemedlemmar. - Anställdas barn bor tillsammans med sina föräldrar och är inte åtskilda, - Anställdas barn som bor på arbetsplatsen är på en säker plats och under uppsikt av en vuxen under arbetstid. - I gruppboende för enskilda arbetstagare säkerställs säkerhet och integritet för utsatta grupper genom att tillhandahålla separata personliga sovplatser och tvättmöjligheter för män och kvinnor, i enlighet med lokala lagar. - Elektricitet (i bostaden eller i närheten) finns tillgänglig, om det finns i området. - Alla apparater måste ha säkra elanslutningar.	https://www.who.int/water_sanitation_health/publications/drinking-water-quality-guidelines-4-including-1st-addendum/en/ https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R120
FSA109	Se FSA106.	